

**SOCIAL NETWORK ANALYSIS: A CASE STUDY OF ANTI – DRUG
ADDICTION NETWORKS IN SUPHANBURI PROVINCE,
THAILAND**

PATTAMA SUPHUNNAKUL

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(POPULATION EDUCATION)
FACULTY OF GRADUATED STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2007**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม: กรณีศึกษาเครือข่ายต่อต้านยาเสพติดจังหวัดสุพรรณบุรี ประเทศไทย
(SOCIAL NETWORK ANALYSIS: A CASE STUDY OF ANTI - DRUG ADDICTION NETWORKS IN SUPHANBURI PROVINCE, THAILAND)

ปีพ.ศ. ๒๕๖๓ ๔๕๓๖๖๑๗ SHPE / D

ปร.ด.(ประชากรศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชีรเดช ฉายอรุณ (วท.ด.), ศุภวัชช์ พลายน้อย (กศ.ด.), นิภา กิมสูงเนิน (ส.ด)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโครงสร้างเครือข่ายและศึกษาความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในเครือข่ายของเครือข่ายต่อต้านยาเสพติดที่ดำเนินการอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน ในเดือนมิถุนายน 2548 ถึง มกราคม 2549 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เครือข่ายต่อต้านยาเสพติดจำนวน 76 เครือข่าย สุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Net Miner

ผลการศึกษาพบว่า เครือข่ายต่อต้านยาเสพติดภาครัฐมีขนาด / จำนวนสมาชิกต่อเครือข่ายเฉลี่ยมากกว่าภาคประชาชน (28 : 18) มีความหนาแน่นของเครือข่ายเฉลี่ยน้อยกว่าภาคประชาชน (0.469 : 0.872) สำหรับแบบแผนปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย พบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน กล่าวคือ เครือข่ายภาครัฐจะมีแบบแผนปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย จำนวนได้ 3 ลักษณะ คือ 1) มีภาวะบุคคลโดดเดี่ยวเกิดขึ้นภายในเครือข่าย 2) มีภาวะหลุมโครงสร้างเกิดขึ้นภายในเครือข่าย และ 3) ไม่มีภาวะบุคคลโดดเดี่ยวและภาวะหลุมโครงสร้างเกิดขึ้นภายในเครือข่ายซึ่งในการศึกษารุ่นนี้จะเรียกว่าเครือข่ายแบบปกติ ในขณะที่เครือข่ายภาคประชาชนจะมีแบบแผนปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแบบปกติในทุกเครือข่าย ส่วนความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในเครือข่ายในทั้ง 2 ภาคส่วน พบว่า สมาชิกเครือข่ายภาคประชาชนมีความสนิทสนมกันมากกว่าเครือข่ายภาครัฐ เมื่อพิจารณาที่ระดับความหนาแน่นของเครือข่ายต่อต้านยาเสพติดก็พบว่า สามารถจัดจำแนกกลุ่มได้ 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีความหนาแน่นเฉลี่ย 0.896 มีจำนวนทั้งสิ้น 36 เครือข่าย (ภาครัฐ:ภาคประชาชน = 9 : 27) กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีความหนาแน่นเฉลี่ย 0.462 มีจำนวนทั้งสิ้น 31 เครือข่าย (ภาครัฐ:ภาคประชาชน = 24 : 7) และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีความหนาแน่นเฉลี่ย 0.351 มีจำนวนทั้งสิ้น 9 เครือข่าย (ภาครัฐ:ภาคประชาชน = 8 : 1) และเครือข่ายที่ควรนำเข้าสู่กระบวนการจัดการเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ เครือข่ายในกลุ่มที่ 2 และ 3 เนื่องจากเป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีความหนาแน่นอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญตั้งแต่ระยะเริ่มต้นเครือข่าย และควรจัดให้มีหน่วยงานสำหรับทำหน้าที่ติดตาม ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และช่วยเหลือให้กับเครือข่าย 2) ข้อเสนอแนะต่อเครือข่าย : ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับสมาชิกเครือข่ายอย่างชัดเจน จัดให้มีระบบการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก ส่งเสริมการรับรู้ผลประโยชน์ร่วมของเครือข่าย ให้ความสำคัญต่อการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกและมุ่งเน้นให้มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเครือข่าย

SOCIAL NETWORK ANALYSIS: A CASE STUDY OF ANTI - DRUG ADDICTION NETWORKS IN SUPHANBURI PROVINCE, THAILAND**PATTAMA SUPHUNNAKUL 4536617 SHPE / D****Ph.D. (POPULATION EDUCATION)****THESIS ADVISORS : TEERADEJ CHAI - AROON, Ph.D., SUPAVAN PHLAINOI, Ed.D., NIPA KIMSONGNERN, Dr.P.H.****ABSTRACT**

The purpose of this research was to analyze components of anti – addiction networks in Suphanburi province, Thailand and to study the relationships between members of the networks both governmental and public sector, during April 2005 – January 2006. The samples were 76 anti – drug addiction networks selected by multistage random sampling. Data collection was obtained by questionnaires and data analysis was explored by Net Miner.

The results indicated that the government anti-drug networks had greater size and members than those of public anti-drug networks (28:17). However, the density was less than those of the public networks (0.469:0.872). It is also found that the social interaction plan was different between government networks and public networks. The social interaction of government networks consisted of 3 possibilities 1) isolation, 2) structure hole, or 3) neither isolation nor structure hole, namely a “normal network”. On the other hand, public networks had a “normal network” in every network. Regarding to members’ connectedness both in government and public networks, members in public networks were more likely to be stronger than those of the government networks. When considering the density of anti-drug networks, it was found that they could be classified into 3 groups. Group 1 had an average density of 0.896 within 36 networks (government : public = 9:27). Group 2 showed a density of 0.462 within 31 networks (government : public = 24:7). The last group had a density of 0.351 within 9 networks (government : public = 8:1). Group 3, with the highest density, was a more effective network; therefore, Group 1 and 2 would increase network effectiveness if they increased their density.

Recommendations: 1) Policy : The relevant institutes should establish a specific office for monitoring, supporting, assisting, and solving problems of a network when the network is initiated, 2) Networks: Roles and responsibilities should be clearly planned for network members and members should share in the learning process. Members should also be encouraged to understand the shared benefits. Members should interact positively and be motivated to continuously conduct activities of the networks.

KEY WORDS: NETWORK/ SOCIAL NETWORK/ SOCIAL NETWORK ANALYSIS/ DRUG ADDICTION
134 PP.